

NAUJIENOS

Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ISU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, December 20, 1979

Nr. 294

BLOKUOS IRANA, JEI „TEIS“ SUIMTUOSIUS

DIDELI NUOMONIŲ SKIRTUMAI DĖL NAFTOS KAINŲ KĖLIMO

NAFTĄ EKSPORTUOJANČIŲ KRAŠTŲ — OPEC —
ATSTOVAI SUSIBLOKAVO Į TRIS GRUPES

KARAKAS, Venecuela.

Tarp 13 naftą eksportuojančių valstybių organizacijos (OPEC) atstovų, Venecueloje aptariančių būsimas naftos bei jos produktų kainas, susidarė nuomonių skirtumai. Jie susiblokavo į tris grupes. Jų nuosprendis gali Amerikos vartotojams kainuoti dar apie \$10 milijonų per metus.

Amerika kiekvieną dieną importuoja 8 milijonus statinaičių naftos. 5 milijonai statinaičių yra perkama iš OPEC kraštų. Didžiausias naftos tiekėjas Amerikai yra Saudi Arabija, per dieną pagaminanti 9,5 mil. statinaičių. Saudi Arabijos degalų ministeris šeikas Ahmed Zaki Yamani laikosi nuomonės, kad 1980 m. pakanka pakelti \$6 už statinaitę. Tuo tikslu jis ir dar 5 OPEC kraštai tiek pakėlė kainas dar prieš konferenciją.

Tačiau Nigerijos, Libijos, Alžyro ir Irano atstovai laikosi nuomonės ir reikalauja pakelti naftos kainą iki \$30 už statinaitę.

Irako ir Kuveito atstovai laikosi vidurio poziciją tarp šių dviejų grupių. Irako naftos ministeris Tayeh Abdul Karim pareiškė, kad nustatymas ilgesniam laikui kainų sudaro sunkumų. Jis patarė kainas reguliuoti individualiai, atsižvelgiant į pasaulinę infliaciją, dolerio svyravimą ir kitus duomenis. Šie klausimai buvo pradėti svarstyti trečiadienį. Ekspertų nuomone, naujos degalų kainos privers Amerikos vartotojus už gazolino galoną mokėti 10 centų daugiau.

Tuo tarpu Washingtono sprendžiama, kaip sumažinti degalų vartojimą. Yra nuomonė — apdėti degalų galoną 50 centų mokesčiu. Energijos departamento kalbėtojas pareiškė, kad pasiūlymai bus padaryti už mėnesio ar dar vėliau.

Nušautas Mahommed Mofaetteh buvo įpareigotas nušauti Irano šachą, bet patys irančiai nušovė Mofaetteh'ą.

Buvęs Kanados premjeras P. Trudeau nemanė, kad Joe Clark turėtų greitai prarasti parlamento pasitikėjimą.

Aukso uncija Europoje trečiadienį kainavo \$494.

KALENDORĖLIS

Gruodžio 20: Atala, Julius, Grožvilė, Sigita, Jaudenis.

Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:22. Oras šaltas.

Kanadoje prasidėjo intensyvi rinkimų kampanija

OTAVA. — Pirmą kartą šimtmečio bėgyje paskelbti Kanados parlamento rinkimai vidurinėje — vasario 18 d. Gavusiam parlamente nepasitikėjimą ministrų pirmininkui Joe Clark paskelbus naujų rinkimų datą, Liberalų partijos vadas, buvęs premjeras Pierre Elliot Trudeau atidėjo neribotam laikui numatytą išėjimą iš aktyvios politikos ir liko vadovauti rinkiminei kampanijai ir grįžimui į valdžią, kurią prarado gegužės mėnesio rinkimuose. Jis pareiškė, kad Progresyvių konservatorių partijos valdžia, vadovaujama premjero Joe Clark, yra nepajėgi veikti, nepajėgi daryti sprendimų ir nepajėgi administruoti.

Premjero Joe Clark valdžiai parlamentas išreiškė nepasitikėjimą svarstant biudžetą. Svarbiausia retorika kilo dėl 18 centų naujų mokesčių už galoną benzino. Numatoma aštri rinkiminė kampanija tarp 60 metų P. E. Trudeau ir 40 m. Joe Clark bei jų partijų ir šalininkų.

Panamoje demonstracijos prieš šachą

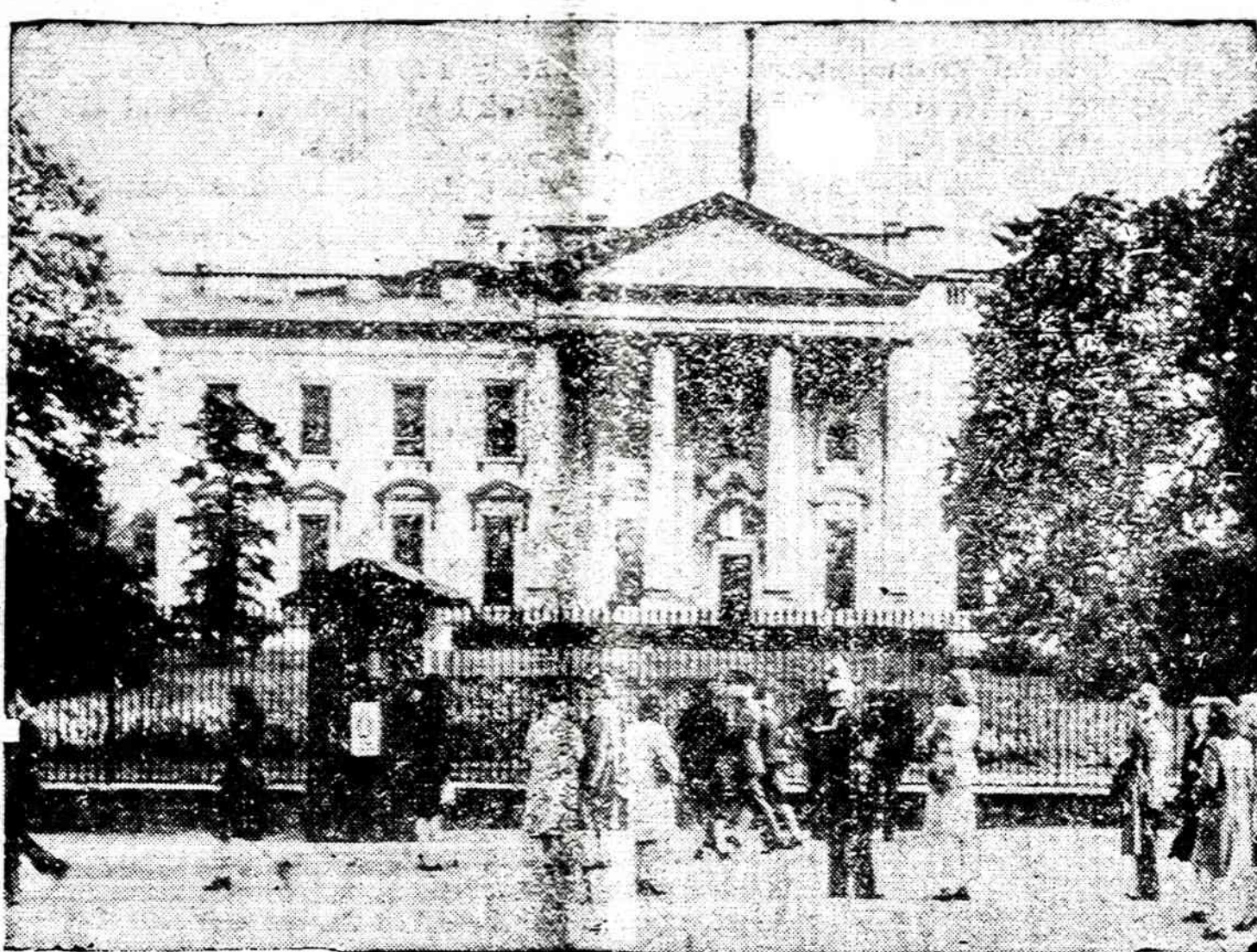
PANAMA, sostinė. — Panamos jaunimas, patyręs, kad Irano šachas apsigyveno vienoje Panamos saloje, protestavo prieš šachą išleidimą ir reikalavo atiduoti šachą Irano vyriausybei.

Panamos studentija susirinko protestuoti prieš savo vyriausybę, kad ji sutikusi įleisti šachą į Panamą, o vėliau apsisuko, nuvyko prie Amerikos ambasados ir pradėjo daužyti Amerikos ambasados langus. Buvo iškviesta policija, kuri studentus apraipo ir išvarė namo.

Irano šachas ir jo žmona Fara apsigyveno nedidelėje Contadora saloje. Salos vandenį saugo Panamos mariniai, saugojantieji salos pakraščius. Irano šachas, persikeldamas į Panamą, įsakė perkelti į Panamos bankus didelę dalį savo pinigų. Tvirtinama, kad šachas įvairiuose pasaulio bankuose turi 7 milijonus dolerių.

Patriarchas Dimitrijus I, turėdamas galvojė įvykius Irane, pareiškė popiežiui Jonui Pauliui II: „Jūsų šventenybė, mes atsiduriame prieš faktą, kuris gali būti kvalifikuojamas religinio fanatizmo regresija, religiniu karu, naikinimu žmonių ir savo tikėjimo Dievo vardan“.

Mula Chomeini nenori klausyti apie Irano studentų nesutarimą dėl Amerikos ambasadoje Teherane laikomų JAV piliečių. Jis pareiškė, kad be jo sutikimo nebūtų padarytas joks nutarimas.

Prezidentas Carteris iš Baltųjų Rūmų suka dar vieną sraigtą, kad Iranas greičiau paleistų įkaitus.

SALVADORE KAREIVIAI NUŠOVĖ 25 GINKLUOTUS MAISTININKUS

STIPRUS ŽEMES DREBĖJIMAS SUKRETĖ
VISĄ BALI SALĄ. DAUG ŽUVO

SAN SALVADOR, Salvador.

Antradienio popietę įvyko smarkus susišaudymas tarp Salvadoro kareivių ir viename dvare apsigyvenusių ginkluotų maistininkų. Susišaudymo metu žuvo 25 kairiasparniai maistininkai, kelis kartus įsiveržę į sostinės apylinkes.

Apie 30 mylių nuo sostinės buvo didelis dvaras, kuriame dirbo didokas kiekis laukų darbininkų. Atvykęs kariuomenės dalinys apžūrėjo dvarą be savininko. Kareiviai patarė dvare rastiems žmonėms tuojau išsikraustyti. Maistininkai pasipriešino. Susišaudymo metu buvo užmušti 25 vyrai, 4 sunkiai sužeisti, o likę šešiolika buvo suimti ir išvežti į sostinę.

Pasirodo, kad dvare apsigyvenusių maistininkų keliais atvejais buvo dalyvavę susirėmimuose su kariuomenės daliniais ir policija. Susirėmimų metu visuomet būdavo užmuštų ir sužeistų.

RADO ŠAUTUVŲ
IR GINKLŲ

Dvare kareiviai rado 9 automatiškus šautuvus, 6 automatiškus revolverius ir 20 rankinių granatų. Ginklai buvo moderniški, neseniai atgabenti iš užsienio. Tardymas sako, kad tarp dvare apsigyvenusių maistininkų buvo žmonių, atvykusių iš užsienio.

Į Salvadorą buvo atgabentas didokas būrys kubičių, kurie turėjo padėti maistininkams pagrobti valdžią, bet nepasisekė. Salvadoro kareiviai neleidė iš kitų kraštų atsiradusiems išluicionieriams apsigyventi sostinėje. Jeigu dvare buvusieji jau ni vyrai būtų paklausę ir dingę, tai jie būtų galėję ramiai iškeliauti.

SUDREBEJO VISA
BALI SALA

JAKARTA, Indonezija. — Bali saloje įvyko labai stiprus žemės drebėjimas. Jis buvo toks stiprus, kad visi salos kalnai ir slėniai buvo sukręsti. Žmonės tvirtina, kad Bali sala niekad nebuvo taip smarkiai sukręsta. Vietomis atsirado gilūs plyšiai. Žemės drebėjimui matuoti instrumentai rodė 6.1.

Bali sala skaitoma pati didžiausioji iš visų Indonezijos salų. Žemė derlinga, auga daržovės ir įvairūs vaisiai. Nuostoliai siekia milijonus.

Jau rasti 25 lavonai, bet jų skaičius bus didesnis. 200 žmonių nugabenti į ligonines. Daugelis bijojo, kad visa sala negrimstų į gylį.

Sovietų ryšiai su šijūtu teroristais

Atsakingas Libano laikraštis An Nahar praeitą savaitę paskelbė žinią apie Sovietų ryšius su šijūtu teroristais, užėmusiais Didžiąją Mekos mečetę. Jie buvo ginkluoti Sovietų gamybos ginklais.

Saudi Arabijos princas Fahd oficialiai pareiškė, kad incidentą nėra įmaišytos jokios užsienio valstybių jėgos. Taip jis pareiškė ministrų kabinetui, o žinią pakartojo valstybinė Ri-yadh radio stotis.

Tačiau princas privačiai pareiškė vienam arabui, kad Sovietai rėmė fanatikus, užėmusius mečetę. Jis pridūrė, kad tokią informaciją jis gavo iš JAV valdžios šaltinių.

Irane pradėdamas jausti bėdas, Trūksta ryžių ir riebalų.

JAV ambasadoje Teherane laikomi amerikiečiai trečiadienį gavo pirmus kalėdinius sveikinimus iš Amerikos.

Popiežius Jonas Paulius II uždraudė vartoti „didelį melą“, nes jis pakenkia bažnyčiai.

Demokratija stiprėja Portugalijoje

LISABONA, Portugalija. — Populiarių rinkimų daviniai rodo, kad paskutinių rinkimų metu demokratinės jėgos Portugalijoje dar labiau stiprėjo, negu praeitais savaitės rinkimai rodė.

Antradienį jau buvo aišku, kad demokratinės jėgos sąjunga surinko apie 60% balsų, o komunistai su kairiasparniais socialistais gavo tik 20%. Demokratinėje koalicijoje pati stipriausioji išėjo socialistų demokratų partija. Antrąją vietą stovi liberali demokratų, o trečiojoje vietoje eina liberalai. Kartu su jais eina ir demokratų monarchistai.

Lisabonos, Oporto ir Coimbras savivaldybės, iki šio meto buvusios komunistų kontrolėje, perėjo į demokratinės koalicijos rankas. Komunistai laimėjo per versmo dienomis, kai pajėgė griebti vieną įstaigą po kitos. Kai žmonių apsvaigimas praėjo, tai turėjo trauktis. Kraštas atsigauna ir stiprėja, nes visi pradeda dirbti.

Chicago aldermenams pataria pakelti \$53 milijonais mokesčius už pastatų turimus namus. Aldermenai pasiskaičiuoja, kad užtektų \$27 milijonų.

Merė Jane Byrne pataria Čikagos žmonėms naudoti automobilius, bet neliešti streikuojančių. Merė nenori su jais vesti daugiau derybų.

Čikagos biznierių apskaičiavo, kad kiekviena CTA streiko diena bičiui neša mažiausia pusantro milijono dolerių nuostolių. Restoranai prisigaminę daug maisto, bet nebuvo kam valgyti.

Maniloje, netoli aerodromo, du vyrai, atvažiuoję motociklu, pašovė į kablų Amerikos biznierių.

Viceprezidentas W. Mondale patarė Illinois darbininkams iškasti daugiau anglies. Jis bus labai reikalingas.

PREZIDENTAS CARTERIS DAR KARTĄ ISPEJO MULĄ CHOMEINI

REIKALAUJA TUOJAU PALEISTI VISUS AMBASADOJE LAIKOMUS SUIMTUOSIUS

Ieškos naftos Cape Cod vandenyse

PROVIDENCE, R.I. — Vyriausybė pardavė 73 naftos bendrovėms 657 kvad. mylias Cape Cod iškyšulio srityje žemiu.

Kiekviena bendrovė gaus nustatytą jūros dugno plotą, kuriame galės bandyti išnaudoti žemės gilumoje esančią naftą — mineralinį aliejų. Vyriausybė gavo \$828 mil. už suteiktą bendrovėms teisę išnaudoti plotus. Bendrovės bandys pragręžti skyles, pravesti vamzdžius, kad galėtų išnaudoti žemės gilumoje esantį mineralinį aliejų ir kitokių turtus. Bendrovės įsitikinusios, kad ten bus rasti dideli naftos klodai.

Kambodijos gyventojai tik dalį maisto gauna

WASHINGTON. — Piliečių komisijos pirmininkas L. Cherne pareiškė specialiam Kongreso komitetui, kad tik maža dalis maisto ir vaistų pasiekė tūkstančius Kambodijos badaujančių ir sergančių malarija bei kitomis ligomis gyventojų. Lapkričio 24 d. buvo pasiūta 22,619 tonų maisto, bet tik 447 tonos tebuvo gyventojams paskirstytos. Jam buvo pranešta apie pagerėjusį maisto dalinimą, bet jis to nepastebėjo.

Jungtinių Tautų spaudos konferencijoje maždaug tą patį pareiškė Raudonojo Kryžiaus atstovas ir JT pareigūnas. Raudonojo Kryžiaus Tarptautinio komiteto operacijų direktorė Jean P. Hocke pareiškė, kad tik maža pagalbos dalis pasiekia reikiamus žmones. Cherne taip pat pareiškė, kad dabartinė Kambodijos okupacinė valdžia vykdo galimą Sov. Sąjungos politiką sulaukyti dalį pagalbos nuo kambodiečių. Jis taip pat pridūrė, kad Kambodijos valdžia, nepatenkinta Vakarų pasaulio gydytojais, turėtų įsileisti Sov. Sąjungos, Rytų Europos, Kubos ar Trečiojo pasaulio valstybių medicus.

Britai pritaria prezidento Carterio politikai

NEW YORK, N.Y. — Britų ministrė pirmininkė Margaret Thatcher, išsikalbėjusi su prezidentu Carteriu Baltuose Rūmuose, pareiškė, kad Didžioji Britanija ne tik pritaria, bet ir remia oficialiai ir privačiai JAV politiką Irano atžvilgiu. Ponia Thatcher davė instrukcijas britų pareigūnams Jungtinėse Tautose remti Ameriką visose aspektuose. Iranas privalo paleisti diplomatus, tarnautojus ir atiduoti Amerikos ambasadą. Jai labai patikęs atsargus, bet griežtas prez. Carterio elgesys. Jis nekreipia dėmesio į provokacijas, nedaro jokių nuolaidų ir

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris antradienį pasiuntė Irano valdovui mulai Chomeini dar vieną laišką, primindamas išleisti nesužalotus visus Amerikos diplomatus, ambasados tarnautojus ir šiandien Amerikos ambasadoje laikomus JAV piliečius. Jeigu dabartinė Irano vyriausybė bandytų juos teisti, viešai juos kaltinti arba surošyti islamišką teismą, tai Irano vyriausybė nešų visas pasekmes už šiuos veiksmus. Prezidentas priminė Irano vyriausybei, kad to reikalauja ne tik tarptautinis teismas, bet ir Jungtinių Tautų Saugumo taryba. Šios tarptautinės įstaigos nutarimas buvo vienbalsis.

Prezidento sekretorius Jody Powell pareiškė, kad prezidentas, patyręs apie Irane sustiprėjusią agitaciją, demonstracijas ir kalbas prieš JAV, rado reikalo dar kartą įspėti dabartinę Irano vyriausybę, jei toliau atidėlios amerikiečių paleidimą. Irano užsienio reikalų ministris Gotbzade prižadėjo kelis išleisti dar prieš Kalėdas, bet dailis studentų, iki šio meto saugojusių ambasadoje laikomus amerikiečius, atsisako juos paleisti. Jie reikalauja, kad būtų suroštas islamiškas teismas visiems. Jei būtų nenuskaitusių islamiškiems įstatymams, tai juos galėtų paleisti, o nusikaltusius būtų nubausti.

Trečiadienį Teherane nuteisė palykusių merginą. Teismas jai pirmą viešąją vietą įkrito šimtą bizūnų, o vėliau nukirto galvą.

JAV nenori pralieti kraujo. Jeigu Irano valdžia nuteistų ir nužudytų kai kuriuos ambasadoje laikomus amerikiečius, tai JAV imtųsi griežtų priemonių prieš irančius, bet jeigu kai kuriuos nuteistų mirtimi ir atimtum jiems gyvybę, tai amerikiečiai imtųsi karo veiksmų prieš dabartinės valdžios narius.

Amerikiečiai galėtų minuoti Irano pakraščius. Persijos jlanke esančią salą, pro kurią praplaukia visi laivai, išplaukiantieji iš Irano su nafta, ir visi laivai, iplaukiantieji į pietų Irano uostas. Ši blokada sustabdytų įvežimą ir išvežimą prekių ir pinigų iš Irano. Jeigu Irano valdžia išleistų amerikiečius, tai Amerikos karo laivai labai lengvai galėtų įsikišti visas minas išminotus salos vandeniu. JAV vyriausybė įspėtų viso pasaulio valstybių vyriausybės apie pavojų plaukiojanti Irano vandenimis. Prezidentas reikalauja tuojau paleisti įkaitus, kad padėtis dar labiau nesuįpauintų.

yra pasirošęs ginti Amerikos piliečių teises.

Prezidentas Carteris sutinka svarstyti bet kurį klausimą, bet jis visų pirma nori išlaisvinti diplomatus ir visus sulaukytus Amerikos piliečius.

NE BENDRUOMENISKAI, NE KARISKAI, BET RUSISKAI

Visai atsilitikimai atsukęs radiją, išgirdau kalbanti LB vyresnį brigadyrį. Sklandžiai kalbėjo lietuvių kalba. Pilnai tikiu, kad ji gerai supratus. Jis net neturėjo suprato ar nauja, ar sena veiklos dalis radijo pranešimui rūpi.

Pranešėjo sustabdymas kalboje ir paklaustas, kokią komisią jis remdamasis suvažiavimo nutarimu Kanadoje, jis vėliau dar pareiškė, kad veikti visi gali ir niekas neturi politinės veiklos privilegijų. Bet klausimas pripažino, kad gali atsirasti dubliacija tarp jo steigiamos komisijos veiklos ir senai veikiančių politinių veiksmų.

Aš pats pagalvojau, kad ta

steigiamoji komisija gali gerų darbų nudirbti ir klausiausi radijo toliau. Deja, nieko naujo neišgirdau. Nepaskelbė kariuomenės organizavimą. Nepaskelbė nė vieno generolo pavardę, kuris lietuvių kariuomenę vestų Lietuvai išvaduoti. Tai kur čia Lietuvos vadavimas? Ar ta komisija darys tik tai, ką Lietuvos pavergėjas leidžia daryti?

Kas nori tai komisijai rinkti pinigus, tikrai iš lietuvių rankų. Todėl politiniai veiksniai pinigų gaus mažiau. Jų veikla bus mažiau pajėgi ir todėl Lietuvos pavergėjai rusai džiaugsis ir labiau spaus mūsų pavergtus brolius. Ta politinė komisija steigama ne Lietuvai vaduoti, o tik pinigams rinkti iš politiniams veiksmams pinigų duodančių rankų. Šitokios komisijos nori pavergėjai rusai. LB tokią ir steigia.

Entinku, kad rusai patys pasitrauks iš Lietuvos, dėl laikinos ramybės, bet paliks slapstus mažus enkavedistų būrelius. Šitie politinė komisija lengvai įtikins, kad Lietuvai geriausia valdžia — rusų valdžia.

Visos valstybės laiko kariuomenę, tad kaip Lietuva gyvuos be kariuomenės? Palestiniečiai neturi valstybės, neturi nė žemės, ant kurios galėtų tą valstybę steigti, bet kariuomenę turi ir kariauja. Taigi nesakykite, kad per anksti kariuomenę organizuoti. Mes lietuviai turime nuo senų laikų tautą ir žemę, ir nepasivysime svetimųjų valstybės pavadinimą, kaip palesti-

niečiai. Lietuvos valstybė buvo nuo Baltųjų iki Juodųjų jūrų. O kur dabar mūsų Vytautai Dieji?!!! Ar jau tik didvyrių žudikai Jogailos beliko?!!!

Brigadyrius davė pavyzdžių, kokius darbus komisija dirbs. Kai 45 pabaltiečiai įteikė pareiškimą Maskvoje, reikėjo veikti greitai. Kai buvo pagrobta Vladas Česiūnas Vokietijoje, reikėjo veikti greitai. Taip pat nenoriai pasakė, kad ta komisija vaduos Lietuvą.

Turiu pasakyti, kad tiek vienu, tiek kitu atsitikimu yra reikalingi, kuriuos reikia atlikti greitai, bet yra ir tokių, kuriuos galima įvykdyti ir po valiai. 45-kių

pabaltiečių pareiškimą galima išversti dabar į kalbas tų visų valstybių, kurios pasirašė Helsinkio aktus. Ir to pareiškimą patvirtinti vertimai turėtų būti pristatyti kiekvienos valstybės kuo didžiausiam laikraščių redakcijų skaičiui.

Spauda yra dažnai galingesnė, negu generolo iškeltos karinės valstybių vyriausybės bus lengviau paveikiamos ir užtikrinti pavyks palenkti mūsų naudai, jeigu liaudis bus nuveikta mūsų naudai. Tai didelis darbas, bet labai naudingas ir efektingas. Be darbo laisvos Lietuvos nebus. Bet kas tą darbą padarys? Kas dabar neša didžiausią atsakomybę už mūsų tautos ateitį, jos laisvą ir valstybingumą? Ar ta politinė komisija ar mūsų senai veikiančios ir pasitikėjimą užsitarnavę politiniai veiksniai? Jeigu veiksniai savųjų spaudžiami demoklo kardais, jie bus apsunkinti tikimamai ir pilnai eiti savo pareigas.

Lietuvos valstybės prezidentas,

įteikdamas jaunam kariuomenės kardu sakydavo: Be reikalo nepakeik — be garbės nenuleisk.

Dabar LB tartum pakelia kardu — organizuoja tą savo poditinę komisiją. Bet ar ji pakelia tą kardu turėdama tikrą reikalą? Ar ji nuleis tą kardu užsitarnavusi sau ir Lietuvai garbę? Ar ji kelia tą savo kardu prieš Lietuvos pavergėjus, ar prieš brolius lietuvius, veiklius veikėjus, tai yra ar ji kelia tą savo kardu galutinai įteisinti rusų valdžią Lietuvoje?

Tai labai kartūs klausimai kiekvienam lietuviui. Politinė komisija sudaroma kultūrinės organizacijos, be politinio patarimo, gali patekti į tokią padėtį, kad gali būti jėga priversta pripažinti ir galutinai įteisinti rusų valdžią Lietuvoje.

Politika yra toks daiktas, kurio negalima sukurti žaidimo aikštėse, ne teatrų scenose, ne lietuvininėse mokyklose, ne savoje vaizduotėje, kad ir pašyminiuose savo naudai gudrumu.

Jeigu Lietuva nesugebės atgauti Nepriklausomybės per sekančią eilę dešimtmečių, jeigu pasaulinė santvarka pasiliks panaši dabartinei ir jeigu lietuvių laikysena lietuvių išlaikyti bei vienybei atstatyti nepagerės, mes norėdami ar nenorėdami turime sutikti, kad Bendruomenė liks paskutiniuoju lietuviška organizacija užsienyje. Bet tai nereiškia ir nesakome, kad LB šiandien turi skubėti griauti kitas organizacijas; perimti jų darbą, pajamas, išteklius.

Mes nelinkime, bet ir nepavydime Bendruomenės tos "garbės", tos paskutiniausios lietuviškos organizacijos užsienyje vardo. Atvirkščiai, rūpinamės, ta blogybė, kad LB labai skubina tą "garbę" nusiskinti ir sudoroti; rūpinamės, kad LB

verčia kitas organizacijas likviduoti. Lietuviai nori, kad lietuviškų organizacijų gyvuotų, kuo daugiausiai ir lietuvių kuo gausiausiai tiek užsienyje, tiek Lietuvoje.

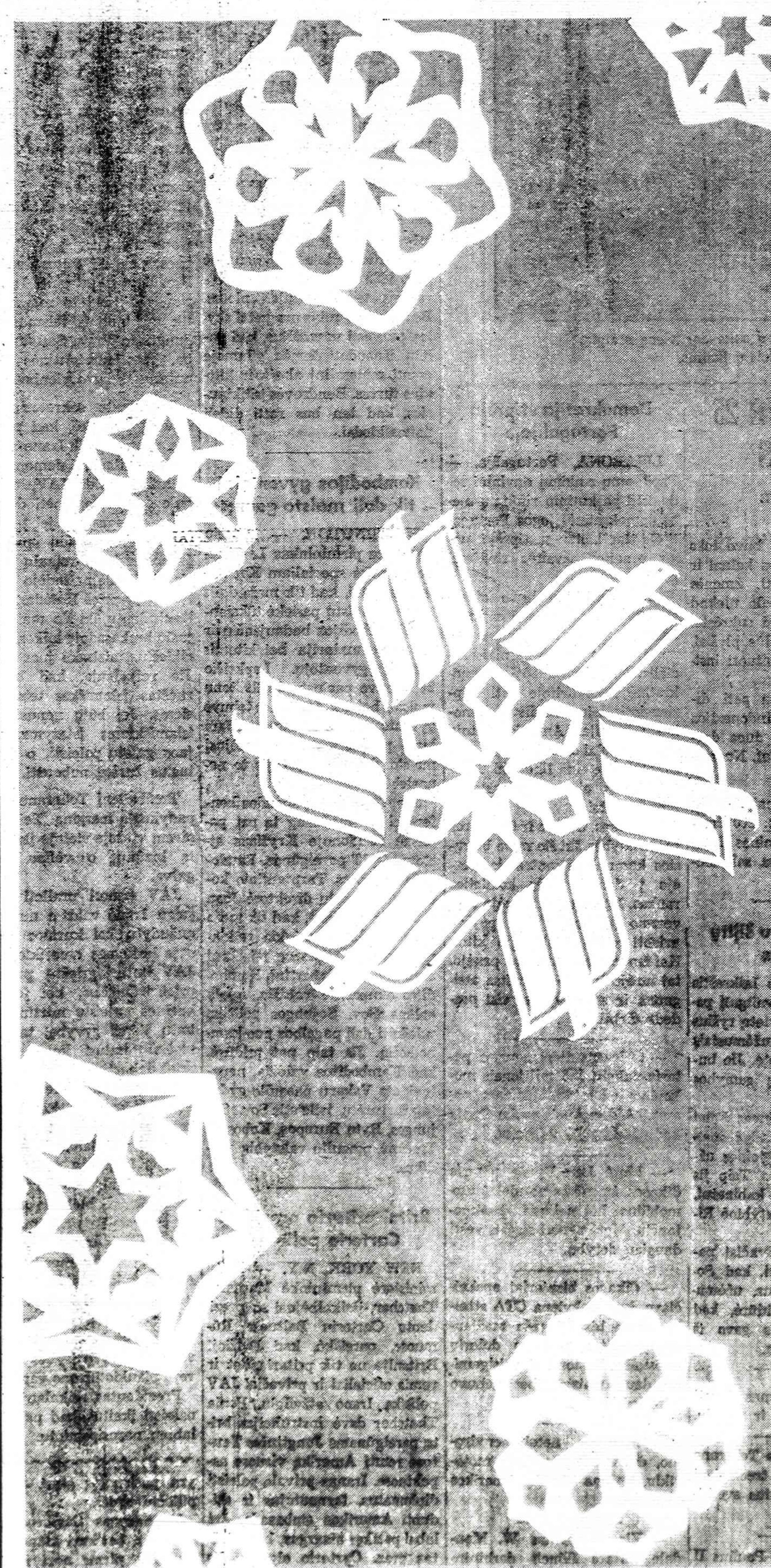
Bendruomenė suspės perimti visų organizacijų darbą bei turimą tuomet kai tos organizacijos neturės darbuotojų priklausantiame darbu dirbti. O politiniai veiksniai paskiausiu laiku žymiai patriotiškiau ir energiškiau veikia. Todėl LB neturi jokio reikalo ir teisės kilti į jų veiklą.

LB dabartiniu metu turėtų visas organizacijas remti: pirma, kuriai organizacijai nariai sumažėjo ar išmirė, naujų narių paieškoti; antra, veikiančią organizaciją ar veiksnį, net trūkstant pinigus, paremti pinigais; trečia, visas organizacijas globoti taip, kad jos galėtų kuo ilgiau veikti ir palaikyti lietuvių. LB turi žinoti, kad lietuvių vaizduotėje, kad ir pašyminiuose savo naudai gudrumu, jeigu Lietuva nesugebės atgauti Nepriklausomybės per sekančią eilę dešimtmečių, jeigu pasaulinė santvarka pasiliks panaši dabartinei ir jeigu lietuvių laikysena lietuvių išlaikyti bei vienybei atstatyti nepagerės, mes norėdami ar nenorėdami turime sutikti, kad Bendruomenė liks paskutiniuoju lietuviška organizacija užsienyje. Bet tai nereiškia ir nesakome, kad LB šiandien turi skubėti griauti kitas organizacijas; perimti jų darbą, pajamas, išteklius.

Politiniai veiksniai išlaikys toliau, kolai užsienyje veiks dauguma lietuviškų organizacijų. O kolai politiniai veiksniai veiks užsienyje, toliau mūsų organizacijos turės teisę ir moralinę galimybę veikti organizacijų, neturės jų veikti ir Bendruomenė. Taigi, LB skubinti kitas organizacijas — kerta tą sąlyką, ant kurios pati sėdi.

A. Vst.
(Bus daugiau)

— P. anežus, k. a. viešumo fak. a. kad Sov. ety agentai k. a. s. atvejais naudojo apnuodytą lietuvių priešam žudyti.

Our Warmest Wishes for a Very Merry Christmas and a Healthy, Happy New Year!

Holiday Business Hours:
Monday, December 24th, closed at 1 p.m.
Tuesday, December 25th, closed all day.
Monday, December 31st, closed at 1 p.m.
Tuesday, January 1st, closed all day.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
Assets Over \$500 Million
Nine convenient locations throughout Chicagoland.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems giminėms ir draugams

ROŽE DIDŽGALVIENĖ

KALEDŲ SVENČIŲ PROGA

sveikiname gimines, draugus, pažįstamus ir lietuviškų organizacijų bendruomenę. Taip pat sveikiname mūsų Lietuvos ir Pataisymų Benaroves lietuvių.

Visiems linkime LAIMINGŲ SVENTŲ KALĖDŲ

BIRUTĖ ir KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 So. Talman Avenue
Chicago, IL 60632. Tel. 927-3350

Prekybininko Jono Karvelio knyga apie jaunystę ir vėlesnius laikus

Nemažai jau atsiminimų knygų prisikrovė. Parašė kariai, politikos ar visuomeninių darbų vyrai. Šįmet posūkis — prabėlo prekybininkas Jonas Karvelis. Jis parašė ir pats išleido 456 puslapių knygą "Prekybininko kelių", su antrine paaiškinamąja antrašte: "Prisiminimai 1905 — 1977". Pridėtas romėniškas skaičius I, tad lyg su prastum, jog tai pirmas tomas, pirmą knygą. Spaudos darbu puikiai atliko M. Morkūno spaustuvių Čikagoje, tiražas 600. Yra nemažai fotografijų autorius gyvenimo vaizdų.

Puikūs pasakojimai besąs J. Karvelis. Vartoja pasikalbėjimo, vadinamąjį dialogo, formą, kai aprašo susitikimus su kitais žmonėmis. Aiškiai suprantam, kad tie pasikalbėjimai nebuvo tada taip užrašyti, kaip dabar išspausdinti, bet toks stilius palengvina skaitymą. Kaip ir daugelis kitų atsiminimų rašytojų, taip ir J. K. pradeda nuo tėvų, nuo savo giminių ir nuo vaikystės. Vaizdingai aprašytas nuotykis, kaip buvo nuaukštas elgeta, kurs jam duotą duoną numetė. Karvelio šeimoje, kaip daug kur kitur Lietuvoje, duonai, ugniai ir bitėi buvusi reikiama pagarba: "Ne duok Dieve, kas nors numes"

duoną, spjaus į ugnį ar užmus bitę", — pasakoja J. K. Dėl pagarbos duonai, elgeta pasivyltas ir paklaustas, kodėl numetė duoną? Atsakęs, jog nenori valgyti. Už tai elgeta buvęs uždarytas į kaulių tvartą, kol išalks. Vakare paklaustas, ar jau nori valgyti, elgeta atsakęs "Noriu, bet ne duonos". Po tokio atsakymo per naktį tvarte išlaikytas. Įvairių linksmų nuotykių, vaizdingai papasakotų, knygoje yra nemažai.

Pirmieji Jono Karvelio prekybos žingsniai buvę Pirmojo pasaulinio karo metu, kai su vokiečių kareiviais maisto produktus mainė į benziną, o tą vėl su ūkininkais į maisto produktus. Įdomiai tie mainai aprašomi, tačiau keista, kai rašoma, jog benziną naudotas kambarių apšvietimui. Viena moteris prašiusi: "Ar negalėtumėt jūs, vaikeliai, ir man bent lašuką benzino gauti? Balana šviečiuosi, bet labai prirūksta gryčia, ir dar bijau, kad neužsidegtų..."

Nesuprantu, kokiais lempas anykštėnai bei ta moteris vartojo, kad benziną vietoj žibalo naudojo? Benziną greit deganti ir sprogstanti medžiaga, pavojingesnė gaisrui sukelti negu balana. Lempa benzino pripil-

ta, knatą, knatą padegus, sprogstą, kaip karo metu naudoti ir dabar teroristų tebenaudojami "Molotovo kokteilai". Nuo prekybos benzinu J. K. persimetė į kitą biznio saka. Nešė maisto produktus Vilniuje parduoti, varė spekuliacijai kiaušius ir karves. Daug nuotykių tose kelionėse. Žinoma, laikais Lietuvoje tokio gyvulių, kaip "bekonas", nebuvo, tad be reikalo tas nevykėlis žodis, nepriklausomybės laikais atsiradęs, vartojamas knygoje.

Aprašo Jonas Karvelis ne tik savo, kaip prekybininko, nuotykius, bet jo pastabumas užgriebia ir politinius įvykius, revoliuciją, nepriklausomybės pradžią, lenkų veržimąsi į Lietuvą, nuotykius kariuomenėje ir pagaliau prieina tas dienas, kai Kaune iškilo žymių prekybininkų. Vėliau: bolševikinė ir nacių okupacijos, DP stovyklos gyvenimas ir prekyba Čikagoje.

Vaidų vaizdai, lyg filme. Vyriausiu veikėju pats autorius. Jis gudrus, darbštus, šaunus ne tik darbe, bet ir įvairių įvairiausių intrigose bei nesupratimuose. Nesivaržo apie vieną kitą bendradarbį ar šiaip susitikimą asmenį papasakoti ką nors jam žinomo ar nugirsto neigiamo. Kito asmens nuosėdimo pavyzdžių galima paimti iš knygos 243 puslapyje susitikimą su

Antanu Rūku, kai rašoma: "Jis buvo pasireiškęs palankumu Sovietams, parašęs komunistinės dvasios eilėraščių, kurie okupanto šloviniui prilygo kitų panašų padlaižių himnams. Jo poetiniai pasisakymai aiškiai jį įrikiavo į Kremliaus rėmėjų eiles..."

Rūkas eilėraščių parašė ir tuoj viešai paskelbė, o pats Jonas Karvelis tik dabar knygoje pasakojasi, jog enkavedistų suimtas pasirašė pasizadėjimą sukinėtis tarp lietuvių ir pranešė, kad prieš okupantą, prieš liaudies interesus kalbą. Pasizadėjimą pasirašius J. K. paleistas iš arešto.

Lengva Jonui Karveliui taip Rūką nusmerkus, pačiam lyg baltam paukščiui ore, laisvai po knygos puslapius skraidyti, nes, kaip pasipasakoja, aplinkybės aprašo, išėjęs švarus ir baltas enkavedistams pasizadėto lietuvių įskundinėjimo nevykęs. O kad Antanas Rūkas 1944 m. nuo komunistų pabėgo, knygos autorius tai nežinoja, ir pa lieka padlaižių ir Kremliaus rėmėjų įamžinta.

Prekybininkai, kaip ir kiti žmonės, ne tik tarp savęs, bet ir pirkėjais kartais įsivėlia į nesutarimus arba intrigas. Ir Jonas Karvelis nemažai turėjęs nelinksmų situacijų: Spaudos Fonde, Čikagoje su Budrikiu, su kažkokiu buvusiu prokuroru, su Balfo veikėju, su chemikalų fabrikantais ir kt. Nesutarimuose, ginčuose ar intrigose yra dvi šalys, abi turi savo skirtingas nuomones, skirtingus tvirtinimus. Knygoje surašytos J. K. nuomonės ir teigimai bei išvados dažnai tik kitus pakaltinant. Ne vienas J. K. minių ginčo ar nesutarimų partneris jau yra miręs, jie savo nuomonės nebepareikš. Karveliui nebeatsikirs. Bet iš gyvųjų jau iki šiol skaičiau vieną atsiliepimą.

J. Karvelis yra aprašęs, kad jam, kartu su Vytautu Žukausku prekiaujant, vieną dieną apyvarta buvusi čekiais apie 500 dol., grynais apie 1000 dol. Dėl apipilėsi pavojaus V. Ž. pabijojęs pinigų nešti namo, sukišęs į šiukšlių dėžės dugną, o kitą rytą užmiršęs juos išimti, valytojai išvertę popierius ir tuoj pat už namo sudegino. Kitas epizodas. J. Karveliui kaina vės daug pinigų. New Jorke būdamas išdavęs 2500 dol. čekį, bet tuoj paskambinęs Čikagą V. Žukauskui, kad to čekio išmokėjimą banke sustabdytu.

MŪSŲ SPAUDOJE

Ar daina jau užliūliavo dalį kovotojų?

Dirvos 49 nr. korespondentas Ego savo skiltyje "Pro žiūrą" taip rašo:

"Iš KONCERTŲ salių į bažnyčias..."

Nėbėra ką besakyti, kas nebūtų kartojimu, rengiant koncertus svečiams iš Lietuvos. Jei bilietą perkant sąžinė dar ir pakutena, tai "pažangumo, ar intelektualo" etiketę ją lengvai nuramina. Kas be ko, ir natūralus ilgesys bei meilė lietuviškai dainai (na, ir smalsumas neretai...), ne vieną nuvedė į koncertų salę lengvai numojus ranka — vistiek nieko nepakeisliu tuo.

Daina užliūliavus dalį galinčių kovoti ir kelti į viešumą tautai daromąsias skriaudas, bei sėkmingai nukreipus dėmesį į gincus dėl to tarpusavyje, — jau turime naujus ryšinius! Šį kartą... prie altoriaus..."

Iš sakyklos Clevelande prabėlo, pasinaudodamas svečio tei-

V. Ž. to pavidimo neatlikęs.

Pasizadėjimas V. Žukauskas Draugo dienraštyje, lapkr. 8 d., išspausdintame laiške pirmiausia primena, kad J. Karvelis pasitikėjo tik savo atminimui. Cynų pinigų ir čekių santykis buvęs priešingas, negu J. K. rašo. Grynaus buvę apie 200 — 300 dolerių, čekiais apie 1,100 — 1,200 dolerių. Visus čekius pavyko atgauti. Nuostolį abu per pusę padengė. Piginų slėpimo vieta ir J. Karveliui buvusi žinoma. Dėl čekio nesulaikymo V. Ž. rašo, jog Karveliui daug paprasčiau būtų buvę iš New orko bankui paskambinti, negu to biznio smulkmenų nežinančiam V. Ž.

Prekybininkas Jonas Karvelis ne tik sau senatvei sakosi susitaupęs, bet savo veiklą apvainikavęs ir įnašais lietuvių kultūrai bei labdaron. Knygos gale yra sąrašas su 72-jų rašytojų ir dainininkų pavardėmis, kurių kūryba įamžinta jo išleis tose knygose ir plokštelėse.

Knygos kaina nepažymėta. Pardavinėjama po 12 dol., nesi gailių ją pirkęs.

J. Klausėkaitis

sėmis, kunigas Blynas iš Lietuvos. Šalia kitų "deimantių" pasidžiaugė pilna tikėjimo laisve Lietuvoje, ir jeigu galima skūstis stoka religinio judrumo — tai, esą, tik dėl pačių žmonių tingėjimo...

Pakliuvęs į moterų susirinkimą dar paryškino padėtį sakydamas, kad Bažnyčios Kroniką esanti verta bylos teisme už... tiesos kraipymą! Ir... trėmimai į Sibirą išgelbėjo lietuvių tautą...

Nepaisant visko — niekas neskubėjo iš bažnyčios protestu ženkliu. Nesuaro ir susirinkimoeiga.

Ko reikia pagaliau, kad pabustumė? Ar iš tikro geras gyvenimas taip uždėjo savo antspaudą, kad trys beždžionės — nematanti, negirdinti ir nekalbant — gali būti mūsų portretu?!

Ar lietuviškas vaisingumas gali būti laisvai panaudojamas tėvynės pavergejų užmacioms? Ar vienu brolių malonumai (kaip kelionės į užsienį) gali būti apmokami kitų kančių kainą?

Bet tai nėra pateisinimas mūsų abiejumui.

Priimkime svečius iš Lietuvos atvira širdimi (ne mums teisti kitus) ir tesiu žodžiu, kai kalbame broliu su broliu lietuviu.

Bet lygiai taip pat atvira širdimi ir tiesiu žodžiu pastokime jam kelią atstovauti Lietuvą, kai jo lūpomis (būtų tai pasirinktinai ar parinktinai) kalbės krašto okupantas ir brolių vergėjas.

Gal nukentės ir nekalti, bet kovos kaina niekad nebuvo ma-

ža ir ne visada teisinga. Už valandėlę malonumo atsisakdami principo, mes dvigubai nusikalstame prieš pavergtą tėvynę ir nelygioje kovoje nepalūžtančius brolius.

Ir kada siekiama net altorių panaudoti (laisvame krašte!) pavergejų voratinklams — per ilgai dengėme savo neryžtingumą va šingumui!?"

Turimomis žiniomis via mini mas pamokslininkas dabar yra Čikagoje. Jo propagandai nė vienas klebonas nesutiko užleisti sakyklos. Jis apsisistojo pas Tėvus jėzuitus.

K. Petrokaitis

Nesusitaria dėl mineralinio aliejaus kainos

CARACAS. Venecuela. — Suvažinę mineralinį aliejų (naftą) gaminančių valstybių atstovai nutarė pakelti naftos kainas, bet negali susitarti, kaip aukštai tas kainas kelti. Iki šio meto naftos statinė kainavo \$24, bet nuo Naujų metų už statinę teks mokėti \$30. Toks staigus naftos pabrangimas atslieps į visą kitą pramonę, pabrangs visi produktai bendrai imant.

Greičiausiai, kad naftos statinės kaina pasilikis \$30, bet kelios kitos valstybės nori už ją gauti dar daugiau dolerių. Libijos diktatorius ypač tai siekia. Jis turėjo sumokėti 40 milijonų dolerių už karius, patekusius nelaisvėn Ugandoje, tai dabar mato čia progą pasipelnyti.

— Čikagos merė Jane Byrne vėl pakartojo savo pareiškimą, kad ji nesitars su autobusų šoferių unijos vadais.

— New Yorke du miesto tarnautojai loterijoje laimėjo po milijoną dolerių.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems savo klientams ir draugams

RED'S PLACE

Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.

WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.
CAROL MISEVICH - CARROLL, Mgr.

2200 West Cermak Road Chicago, Ill.
Telef.: Virginia 7-8874

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems taupytojams ir geros valios lietuviams

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

VALDYBA IR DIREKTORIAI

1447 S. 49 Court, Cicero, Ill. 60650

Telefonai: Priemiesčiams 656-6330, Miestui 242-4395

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, EXEC. SECRETARY

OFFICERS

BENNIE DIRZIUS, President
PAUL PUTRIM, Vice Pres.
DENNIS N. GRIBAUSKAS, Vice President
ANT. A. BERNADISIUS, Treas.
JOSEPH F. GRIBAUSKAS, Exec. Secretary
JOSEPH BUTKUS, Asst. Sec.
HELEN P. RUKUZA, Control'r
Attorney: PAUL S. ŽUMBAKIS

DIRECTORS

ANTHONY A. BERNADISIUS
JOSEPH BUTKUS
BENNIE DIRZIUS
DENNIS N. GRIBAUSKAS
JOSEPH F. GRIBAUSKAS
DR. PETRAS KISIELIUS
PAUL PUTRIM
PAUL G. PUTRIM
ANGELO TARTAGLIA

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI
Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVES LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.
Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.
Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS, 414 psl.
Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1779 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977

Subscription Rates:

in Chicago \$23.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$18.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.

20 cents per copy.

New subscribers please send

the enclosed money:

Chicago ir priemiesčiuose:

metams \$23.00

pusių metų \$12.00

trims mėnesiams \$10.00

viename mėnesiui \$2.50

Užsienio ir JAV vietose:

metams \$34.00

pusių metų \$18.00

trims mėnesiams \$9.00

viename mėnesiui \$2.50

NAUJIENŲ raštinė atkrenta kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo

9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadienis — iki 12 val.

pusių metų \$18.00

trims mėnesiams \$10.00

viename mėnesiui \$2.50

Kanadoje:

metams \$33.00

pusių metų \$18.00

trims mėnesiams \$9.00

viename mėnesiui \$2.50

Užsienio:

metams \$34.00

pusių metų \$18.00

trims mėnesiams \$9.00

viename mėnesiui \$2.50

NAUJIENOS eina kasdien, išskyrus

sekmadienį. Leidžia Naujienų Ben-

drė, 1739 So. Halsted St., Chicago,

Ill. 60608. Tel. 421-6100.

Pirmties raštinė atkrenta kasdien

Orderio karta su atsakymu.

Margiausias žurnalistinio gyvenimo puslapis

Jonas Lukoševičius, baigęs visus sovietinio žurnalizmo kursų, išgavęs reikalingą Maskvos Novosti liudijimą, atskrido į Ameriką ir kelintis metus čia sukinėjosi. Lukoševičius yra lietuvis. Daugiausia jis rašinėja Vilniuje lietuviškai leidžiamai spaudoje, bet oficialiai yra Maskvos Novosti korespondentas, nes JAV Lietuvos jungimo į Sovietų Sąjungą nepripažįsta ir josios komunistų leidžiamą lietuviško laikraščio korespondento į Ameriką neįsileidžia. Jis privalo Amerikon lįsti per rusišką skyelę. Lukoševičius aiškiai, rusiškai supranta. Standien Lietuvoje be rusų kalbos niekas nieko negali padaryti. Lukoševičius baigė partinę mokyklą ir laikė rusiškai egzaminus. Tie rusiškai egzaminai jam buvo reikalingi Amerikon koją įkelti.

Panašiai koją Amerikon įkėlė ir Vytautas Zenkevičius. Jis tebesėdį Jungtinėse Tautose ir oficialiai atstovauja Sovietų Sąjungai, bet kai turi progos su kuo pasikalbėti, apsidairo ir parodo, kad jis yra "tarybinės" Lietuvos užsienio ministras. Jis apsidairo todėl, kad niekas jam nedavė teisės atstovauti Lietuvai, ir jis nėra joks atsakingas pareigūnas. Kai jį paklausia, tai jis skelbiasi esąs Lietuvos pareigūnas Jungtinėse Tautose, bet tokio oficialaus pareigūno nėra. Andrei Gromyka atsivežė kelis padėjėjus, kurie jam suteikia reikalingų žinių, kai klausimas posedyje keliamas. Zenkevičius yra Sovietų Sąjungos atstovas, atvykęs sovietiniu pašu. Jis pavaduotą Gromyką. Kelionė į New Yorką jam yra didžiausia distrakcija. Sėdėdamas Vilniuje ir eidamas Liet. užsienio reik. ministerio pareigas, ten neturi ką veikti, nes ten visus pavergtos Lietuvos reikalus tvarko rusai. Lietuviškoji iškamsa jiems visai nereikalinga.

Lukoševičius ne tik parašo į Maskvos Novosti, bet kartas nuo karto parašo ir apie lietuvius. Jis, kaip ir Zenkevičius, atstovauja rusų reikalus ir kiekviena proga seka Amerikos lietuvių. Jis su jais bando užmegsti ryšius, kad galėtų patraukti savo pusen sutiktus Amerikos lietuvių, išsiuptyti iš jų Maskvai reikalingų kokių žinių ir tuojau informuoja Zenkevičių ar kitus

Amerioje besisukinėjančius rusams parsidavusius lietuvių.

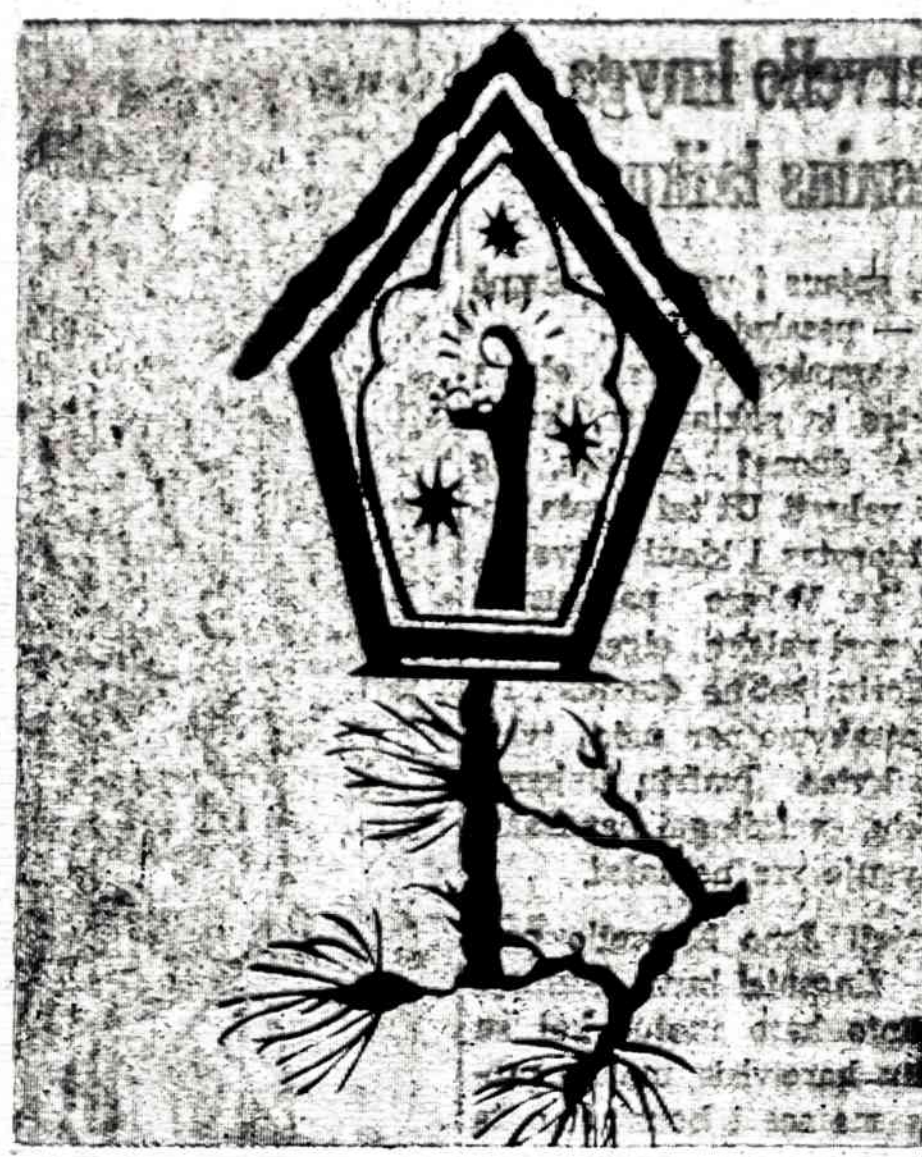
Neseniai Jonas Lukoševičius sukinėjosi keliose Amerikos lietuvių kolonijose. Jis kelias dienas praleido Chicagoje, buvo užsukęs į Cicero, kur jau turi artimus kelis ištikimus draugus, o paskutiniu metu buvo nuvykęs ir į Floridą, kur rado didelį būrį lietuvių, gražiai isikūrusių. Jis žino, kad pavergtos Lietuvos lietuvių taip negalėtų važinėti po kraštą, isikurti Floridoje ir gražiai ten karšti. Lukoševičiaus draugai, išėję pensijon, važinėja į Floridą, nusiperka namus ir gražiai isikuria. Joks Lietuvos kolchozininkas negali nuvažiuoti į Krymą, ten nusipirkti žemės, namelį ir gražiai sauleje baigti dienas, tuo tarpu Amerikoje Lukoševičiaus draugai taip daro. Jie galėtų nuvažiuoti Lietuvon ir ten gražiai isikurti, bet jie ten nenuvažiuoja. Jis kalba apie "gražią" tarybinės Lietuvos santvarką, bet gyvena kapitalistinėje Amerikoje. Jie net ir Lukoševičiui kelis dolerius sumeta, kad jis galėtų prisiminti Floridoje sutiktus draugus. Paskutiniame Gimtojo Krašto numeryje Lukoševičius parašė straipsnį, pavadintą, "Susitikimai". Jis aprašinėja ispuodžius su sutiktais žmonėmis. Aprašyta Chicago ir jo sutikti įtakingiausi žmonės. Kas Chicagoje, anot Lukoševičiaus, yra įtakingiausi? Nači Vilnius Jokubka ir jo žmona. Chicago seni vilniečiai Jokubka nepasitiki ir jo neklauso; bet Lukoševičius vis dar mano, kad Jokubka dar gali būti naudingas Lietuvos okupantui.

Jokubka suvarė visus savo senius į Jėzuitų centrą Daunoro paklausti, bet kitur Vilnius seniai ir "Balno" klubo nariai jo nebeklauso. Šį kartą jis nusipirko keletą tiketų ir išdalino visiems, kad nueitų Daunoro paklausti, bet kitokių įtakingesnio darbo jis Chicagoje negali atlikti. Aprašęs Jokubką, Lukoševičius šitaip aprašinėja kitus savo "susitikimus" Chicagoje:

"...Mintimis vėl grįžti į Čikagą. Žinia, čia gausu, labai gausu ir kitokių lietuvių — toli gražu ne mūsų draugų. Yra čia Market parkas — su lietuviškomis dešromis ir bažnyčia, ligoninė ir krautuvėmis, parapijinėmis aištomis, bei lietuviškų šnukių daugybe, perekline ir tiesiogine šios gražios sąvokos prasme. Yra senos kartos inteligentų, kurių ne viena teko sutikti ir kurių ne vieno buvo gaila ("vė, žiūrėk, kokią rąsomą stalą aš turiu — pas jus Lietuvoje rašytojai apie tokius ne negalvoja, ar ne?"). Yra visai pakvairūs, kaip "Naujienų" redakcija ir kasdien sugeba išieiti "Draugas", kuris yra kažkada objektyvus pasizadėjęs būti, bet labai greitai savo persukta žandą parodė "Akiračiai" ir dar daug kas lietuviško yra toje Čikagoje. Lietuviškas Market parkas — dar "baltoje" miesto dalyje, bet jei vakarais važiuoji ar eini pro paminklą Dariui ir Girėnui, — jo nuožulniomis, išdaulytomis plokštėmis jau sluogvia pačių įvairiausių spalvų vaikūčiai. Ir išties margas amerikietiškas gyvenimas veržliai eina į Market parką. Jau įvyko keletas didelių demonstracijų, kurių metu "grįnai" nušvitę mūsų tautitėlių grūmėsi su nęgrų kilmės amerikiečiais, ir šiuo atžvilgiu Market parkas turi nelabai šaunią reputaciją. Netoliese kad ir labai negausios, bet labai triukšmingos bei rėksmingos Amerikos nacių partijos miesto būstinė."

(Gimtasas Kraštas, 1979 m. gruodžio 6 d. 4 psl.).

Būdamas Chicagoje, Lukoševičius į Naujienas nebuvo užėjęs. Jis dažniausiai prie Citeros prisilaiko. Bet jeigu jis būtų užėjęs, tai tuojau būtų isitikinęs, kad Naujienos nėra pavaisusios, kaip jis aprašinėja. Re-

DR. BOBELIO KALBA AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

IX Amerikos Lietuvių Kongresė, įvykusiame 1979 m. spalio 13 ir 14 dienomis, Hollenden House, Cleveland, Ohio.
VLIKO pirmininko dr. Kazio Bobelio paskaita
"Helsinki-Belgradas-Madridas"

Gerbiami suvažiavimo dalyviai, kadangi dr. Sidlauskas savo pranešime labai plačiai palietė ir Helsinkio klausimą, ir daug klausimų pasikartoję mano paskaitoje, todėl aš tik pamėšiu kai kuriuos pagrindinius punktus, kurių dr. Sidlauskas neminėjo. Aš kalbėsiu grynai apie Madrido konferenciją ir Vliko pasirašymą tai konferencijai ir kuo jūs visi, visa Amerikos lietuvių visuomenė, galėtumėte padėti, prisidėti, kad toje konferencijoje galėtumėte stipriau, geriau iskelti pavergtos Lietuvos klausimą. Reikia, aš kalbėsiu daugiau spontaniškai. Turėjau pasirašęs kitas pastabas, bet pasikeitus temai, bandysiu jus, supažindinti nors su kai kuriais tų pastabų faktais.

daktorius jam tuojau būtų duris parodęs, nes jis žino, kad dviem ponams niekas negali tarnauti. Jeigu Lukoševičius būtų nuėjęs kartu su visa Lietuva, tai jis nebūtų įstojęs okupanto tarnybon ir nepradėjęs rinkti medžiagos okupantui. O jeigu jis būtų paskaitęs kelis Naujienų numerius, kad iri paslapčiom nuo kitų savo bendradarbių, tai būtų isitikinęs, kad Naujienos iskelia viešumon labai daug okupanto padarytų nedorų darbų lietuvių tautai.

Savo skaitytojams vis rašo, kad be "pakvairusių" Naujienų Chicagoje dar kasdien sugeba išieiti Draugas. Kad jie dar sugeba išieiti, tai žmonės mato, bet kad Chicagoje aprašyta Jokubkos Vilnis jau seniai nesugeba išieiti tai nei vienu žodžiu jis nepaminėjo. Už ką jis tiek daug vietos savo susitikimui su Jokubka skiria, sunku būtų pasakyti. Niekam ne paslaptis, kad Jokubka visai nūgyveno Vilni.

J. Lukoševičius stebisi, kokie margi yra žurnalisto gyvenimo puslapiai. Jis stebisi, kiek žmonių jis sutiko ir kokie margi jie yra. Bet jis nenori prisipažinti, kad pats didžiausias mągintojas yra jis pats. Amerikos lietuvių gyvenimą jis stengiasi taip ismąginti, kad niekas jo nepažintų. Jeigu Gimtasas Kraštas būtų pardavinėjamas rusų pavergtose Lietuvoje, tai niekas nesusižinotų, ką Amerikos lietuvių daro ir kuo jie domisi. Rusai jam moka, kad Amerikos lietuvių gyvenimo tikrovės jis neaprašytų.

Jau po antro pasaulinio karo pabaigos Sovietų Sąjunga ir jos alijantai, Varšuvos pakto, bandė tuoj pat kaip nors Europos valstybės paveikti, kad Europoje būtų pasirašyta taikos sutartis, 8 1954 metais jie jau konkrečiai pareikalavo Europos valstybės eiti į konferenciją ir svarstyti Europos taikos sutartį. Tuo patiu, didžiausias jų spaudimas buvo igyvendinti, užkėntuoti, užgarantuoti dabartinės Europos sienas ir teritorijas. Jiems tai ypatingai buvo svarbu, nes, kaip žinote, Sovietų Sąjunga buvo užėmusi didelius Europos teritorijos plotus. Ir todėl jiems buvo labai svarbu gauti legalinį tų plotų užnūspaudavimą. Vakari valstybės bandė spirti, kad Europos taikos konferencijoje dalyvautų Jungtinės Amerikos Valstybės ir Kanada; bet Sovietų Sąjunga jokių būdų nesusitiko. Ir tikiai 1970 metais po daugelio derybų pavyko susitarti, kad toje konferencijoje galėtų dalyvauti J.A.V. ir Kanada. Kadaangi tos valstybės taip pat buvo NATO Alliance dalys, tai 1972 metais prasidėjo pirmos jau oficialios konferencijos dėl pasirašymo tai Europos Saugumo ir Kooperacijos Konferencijai. Jau tada, 1973 metais, Vakari Europos valstybės ir Amerika su Kanada pramitė Sovietų Sąjungos tikslus. Tų pačių metų State Departamento biuletenyje, "Foreign policy outlines" yra pažymėta, kad Sovietų Sąjungos tikslai, siekiant Europos saugumo ir kooperacijos konferencijas, yra kaip tik užkėntuoti de jure ter-

tusą. Vakari alijantų tikslas buvo priešingi. Aš jums pacituosiu iš to patio Biuletenio: "A clear implication of all the recognition of the territorial status quo in Eastern Europe". Tai buvo 1973 metais, dvejus metus prieš Helsinkio aktą. Per tuos du metus buvo bandytos visokios derybos, kad tos teritorijos jokių būdų nebūtų pripažintos Sovietų Sąjungai. Helsinkio akte teritorijų klausimas labai aiškiai pabrėžtas. Ir kiekvienas tarptautinės teisės žinovas supranta ir aiškina tą klausimą viena interpretacija. Prof. Kazlas, dr. Krivickas ir kiti mūsų tarptautinės teisės žinovai visi sutinka, kad tik Sovietų Sąjunga interpretuoja, kad Helsinkio aktas kraštus pripažino Sovietų Sąjungai. Tačiau Amerika ir alijantai skelbia kitaip, ir aš neminėsiu tų visų punktų, kadangi dr. Sidlauskas minėjo.

(Bus daugiau)

— Sen. Morris K. Udall pri-taria E. Kennedy kandidatūrai.

ALGIRDAS GUSTAITIS

LIETUVOS SIENŲ REIKALAI

(Tęsinys)

LIETUVOS SIENOS RYTUOSE

Atgavus 1920 metų taikos sutartimi pripažintą sienas Lietuvai, tereikėtų padaryti kai kuriuos patikslinimus, kurie yra minimalūs. Dėl to reikia tartis su rusais ir gudais.

Kartais užsienio lietuvių spaudoje skaitome, ar girdime žodžius, pranesimus, kad gudai pretenduoja į nemažas Lietuvos dalis, iskaitytinai Vilnių. Kai kurie gudai net skelbia, esą Lietuvos niekad nebuvo; tebusi Gudija, kuri vadinta Lietuva...

Šitaip argumentuojant italai galėtų sakyti, kad jokios Prancūzijos nebuvo, tebusi Italija, kažin kodėl vadinta Prancūzijos vardu...

Ant tokių, kiaučių rėčių pilstytojų, nereikėtų pykti. Vertėtų su jais pradėti pokalbį logiško masteliais. Ignoracija ar neatlaidžiu tyėjimu nieko nelaimėsime.

Gudus pažinau Antro Pasaulinio karo metu. Tada gudai daugumoje, buvo palankūs ir draugiški uietuviams. Vokiečių okupaciniais metais lankiausi gudų administruojamose srityse, taip pat Lydoje, Gardine, Minske. Su Gudijos vado-

vaujančiais asmenimis tariasi dėl būsimų Lietuvos — Gudijos sienų.

Kaip žinome, dabar gudai yra rusų okupuoti ir rusai gudus spaudžia labai žiauriai, juos išnūtautinti. Šiuo atveju gudai atlaiko pirmą spaudimą. Išnaikinus gudus, rusai tiesioginiai prieitų prie Lietuvos.

Galimas dalykas, gudai nei istoriniai, nei teisiniai, nei etnografiniai nei kitaip nepagrįstus reikalavimus lietuviams vykdo komunistinių rusų raginami.

Su gudais reikia tartis dabar. Atejus nepriklausomybių laikui galėtume naudotis taikingais susitarimais, priimtais tiek užsienyje, tiek ir kitur gyvenančių. Susipykti visad galima. Be to gudų yra daugiau, nei lietuvių, o šautuvo kulka neklausia, kas paspaudė gaiduką...

SIENOS PIETUOSE

Lietuvių tautos sienos pietuose, iš dalies liečia gudus, iš dalies lenkus. Gudai turi priešų visose pusėse, tai kodėl jiems pyktis ir su lietuvių?

O kaip su lenkais?

Lietuvius su lenkais šimtmečiais rišo politiniai ir kitokie saitai. Prieš keletą simtų metų Lenkija buvo mažesnė, dabar žymiai didesnė už Lietuvą. Tai įvyko dėl lietuvių vadovų, iš dalies ir

dėl visos tautos kaltės.

Lenkuose turime draugų. Reikia su jais tartis. Žinome kraštutinių lenkų reikalavimus, kuriuos reikia bandyti švelninti.

Dabar Lenkija, nors ir Sovietų Sąjungos diriguojama, turi savo kariuomenę, kuri esanti gerai ginkluota. Dabar Lietuva, Sovietų Sąjungos diriguojama, savo kariuomenės neturi.

Svarbu su lenkais tartis ir bandyti surasti pasitarimams ar susitarimams būdą ir formą be jėgų panaudojimo.

Nepamirškime, kokius kaimynus turi Lenkija:

Ukrainiečiai, kurių yra daugiau, nei lenkų, kažin ar bus taikūs pajudejęs Lenkijai. Šešiolikavakai turi labai aštirus ir nebaigtus teritorinius ginčius su lenkais. Gudai nuolatos kivinėjasi su lenkais. Didžiausias lenkų ir Lenkijos priešas bus Vokiečiai ir būsimoji Vokietija. Mąstyti, apsiungusi Vokietija norės atgauti bent dalį žemių, po Antro pasaulinio karo Stalino atiduotų Lenkijai. O Vokietija yra galybė, žinoma visoms pasaulio valstybėms.

Tai kodėl Lenkijai pyktis ir kiverčtis su Lietuva? Bent vienoje pusėje galėtų turėti ramių pasienį. Gi lietuvių reikalauja tikrai teisėtai piliaklausių žemių, kurių dalyje dabar sėdi lenkai.

Lietuviams su lenkais reikia tartis ir bandyti draugiškai susitarti.

SIENOS VAKARUOSE

Prūsai yra lietuvių tautos dalis. Ji gyveno vakarinėje Lietuvos pusėje imtinai iki Vyslos, net už jos. Daugeli metų toji sritis buvo vadinama Prūsija.

Prūsus vokiečiai ir kitos tautos pradėjo atkakliai pulti XIII amžiuje. Prūsų reikalavo Vyl tautos Didysis ir kiti Lietuvos vadovai. 1410 metais įvykusioje žalgirio kautynėse Vytautas su Lenkija ir kitų kariuomenė sumušė Kryžiuočių ordina, tuo laiku okupavusi prūsus ir juos žiauriai naikinusius. Kažin kodėl Vytautas tad neprijungė prūsų prie Lietuvos. Neišnaudojo nei Torūnės taikos sutarties, 1410 metų vasario mėn. 1 d. pasirašytos Vyslos saloje priešais Torūnę.

Vos atsistatiusi Lietuva neatgavo nei Prūsijos dalies po Pirmo Pasaulinio karo, kad Lenkija gavo priėjimą prie Baltijos ir Prūsija. Ir ko kaboti atskirti.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRASTI "NAUJIENOS"

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Geroji Naujiena arba Linksmoji Žinia yra Dangaus Karalystė, kurią skelbė Viešpatis Jėzus ir jų apaštalai. Krikščionys maldoje prašo šitos Karalystės įkūrimo, sakydami: "Teateinie tavo Karalystė, tesieje tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje". Tos karalystės įsteigimas reiškia tūkstantmetinį Kristaus karaliavimą, visų dalykų atnaujinimą, suteikimą visai žmonijai tikrą ir pilną Dievo ir jo valios pažinimą, visų piktadarių pašalinimą ir visų Dievo ir teisybės mylėtojų palaiminimą. Apie tą žadėtąjį Kristaus karaliavimą yra parašyta pranašystė: "Jis pasigails mokojo ir beturčio ir neturtėlių gyvybes išgelbės. Tėbūnie garbinamas jo garbingasis vardas per amžius" (Psal. 72:12, 13, 18). "Piktadariai (kurie nenorės pasitaistyti) bus sunaikinti (ne amžinai kankinami), bet tie, kurie laukia Viešpaties, valdys žemę" (Psal. 37:9). Laimingi, kuriems bus leista gyventi palaimintoje tūkstantmetinėje Kristaus Karalystėje ant šitos mūsų žemės.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Musikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

DR. K. G. BALUKAS

AKUSIERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jai nesistatoma, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinikos Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 9-6 darbo dienomis ir kas antrą savaitę 8-3 val.
Tel.: 342-2727 arba 342-2725

TEL. — DE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-3149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. asai susitarima, Jūdyta treč

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63RD STREET
Val. antrą, 1-4 popiet, ketvirtą, 5-7 val vak.
Ofiso telefonai: 776-7880
Residencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gondra priėmimo, spec. MOTERŲ LIGOS.
Ofiso 2582 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1222
OFISO VAL.: pirmą, antrą, trečią, ketvirtą, 9-6 ir 6-8 val vak. Šeštadienį 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparsiai, Protiniai, Med. baldai, Speciali pagalba klijams (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 8-8, Seštadienis 9-1
2850 West 68th St., Chicago, IL 60629
Telef.: Prospect 8-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8083

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

Stepono Kairio atsiminimai

(Tęsinys)

Šiaulių gimnazijoje ir dar šilumos, kaip ją palikdama, kaip pasikeitė mano padėtyje. Palangoje būdamas, viską mokslui gaudavau iš tėvų. Trečioje klasėje būdamas, pradėjau uždirbti pirmuosius "savo" pinigų, — tris rublius per mėnesį kaip repetitorius, kasdien gerą kilometrą nuklumpodamas pas mokinį rudens mėnesiais purvina Liepojos gatve. Ketvirtą būdamas, jau už tris rub. 50 kap. i mėnesį mokiau Bucevičių sūnų Marijoną. Tai buvo man jau dideli pinigai, kuriuos galėjau leisti, niekam neatsiskaitydamas. Kai važiuavau i penktąją klasę šiauliuose, tėvas man davė 140 rub., ir tai buvo paskutiniai iš tėvo pūsletos rankos gautieji pinigai. Dr. J. Šalčiausko šeimoje buvau aprūpinamas ne tik butu ir valgiu, bet dar man buvo tiek pirmokama, kad be sunkumo galėjau išlaidas balansuoti. Paskirtas vyresniuoju p. Lovmianskienės bendrabutyje, gaudavau už tai visą nemokamą išlaikymą ir tam pačiam bendrabutyje dar turėjau mokinį Bortkevičių, mokėjusį man po 8 rublius mėnesiui. Paskutinius metus, dėl vadinamos Šiaulių istorijos iš bendrabučio vyresniųjų pašalintas, persikėliau gyventi Gubernijon pas Glatmanus mokytį jų vaiką. Galėjau namų nebevarginti ir jaučiaus atsistojęs savomis kojomis.

Šiaulių gimnazija

Kai dabar po daugelio metų ir vėl sau atkuriu Šiaulių gimnazijoje eitynių mokslo metų vaizdą, tai savo buvusiai mokyklai randu daugiau širdies

Šiaulių gimnazijoje ir dar šilumos, kaip ją palikdama, kaip pasikeitė mano padėtyje. Palangoje būdamas, viską mokslui gaudavau iš tėvų. Trečioje klasėje būdamas, pradėjau uždirbti pirmuosius "savo" pinigų, — tris rublius per mėnesį kaip repetitorius, kasdien gerą kilometrą nuklumpodamas pas mokinį rudens mėnesiais purvina Liepojos gatve. Ketvirtą būdamas, jau už tris rub. 50 kap. i mėnesį mokiau Bucevičių sūnų Marijoną. Tai buvo man jau dideli pinigai, kuriuos galėjau leisti, niekam neatsiskaitydamas. Kai važiuavau i penktąją klasę šiauliuose, tėvas man davė 140 rub., ir tai buvo paskutiniai iš tėvo pūsletos rankos gautieji pinigai. Dr. J. Šalčiausko šeimoje buvau aprūpinamas ne tik butu ir valgiu, bet dar man buvo tiek pirmokama, kad be sunkumo galėjau išlaidas balansuoti. Paskirtas vyresniuoju p. Lovmianskienės bendrabutyje, gaudavau už tai visą nemokamą išlaikymą ir tam pačiam bendrabutyje dar turėjau mokinį Bortkevičių, mokėjusį man po 8 rublius mėnesiui. Paskutinius metus, dėl vadinamos Šiaulių istorijos iš bendrabučio vyresniųjų pašalintas, persikėliau gyventi Gubernijon pas Glatmanus mokytį jų vaiką. Galėjau namų nebevarginti ir jaučiaus atsistojęs savomis kojomis.

Šiaulių apskrities bajorų rūpestių gimnazija šiauliuose buvo įkurta 1851 metais spalio mėnesio 11 dieną, perkeltant i šiaulius Svisločiaus (dabar Gudijū) gimnazijos visą turtą. Šiaulių gimnazija tuo metu, ir dar kiek vėliau, buvo ponų mokykla. 1856 metais iš beveik 600 mokinių 98% buvo bajorai. Gimnazijoje mokytųjų daugumas buvo lenkiškos kultūros, kad ir vietiniai žmonės; mažiau buvo rusų ir tik vienas kitas prancūzas ar vokiečiai. Gimnazijai buvo leista dėstyti ir lenkų kalbą.

Mokyklos veikimo pradžioje mokinių rusų ir žydų buvo labai mažai. Priešingai, ūkininkų vaikų skaičius didėjo, ir kurį laiką jų buvo 12%. Tai buvo laisvųjų ūkininkų sūnus, bet caro Mikalojaus I patvarkymu jų skaičius greit sumažėjo, ir 1896 metais jų buvo tik 1%. Gimnazijai duota privilegija priimti mokinius, nelabai žiūrint į jų metus.

Gimnazijos veiklos pradžia sutapo su nepaprastais Lietuvoje įvykiais. Baudžiava gyveno paskutinius savo metus. Bajorijos ir dvasininkų tarpe vėl atgijo istorinės praeities tradicijos, ir pradėta rucstis pakartotinam sukilimui prieš caro valdžią atgauti Lietuvai, kartu ir Lenkijai, valstybinę nepriklausomybę. Nerimą ir baudžiūninkai. Naujo gyvenimo lūkestis ir noras laisvesnio gyvenimo siekti gyvai pasireiškė visų pirma jaunimo tarpe, taigi ir šiaulių gimnazijos mokinuose. Pirmutinėse sukilėlių demonstracijose šiauliuose, giedant bažnyčioje "Bože eos Poiske" 1881 metais, gausiai dalyvavo ir gimnazistai; o kai prasidėjo pats sukilimas, vyresniųjų klasių suolai ištuštėjo. Vyresnieji mokiniai įsijungė i sukilėlių dalinius, jų dalis buvo kovose, kiti buvo štremiti Sibiran ar šiaip skaudžiai nukentėję. Suprantama, kad sukilimą nuslopinęs caro valdžia neužmiršo atsilyginti ir šiaulių gimnazijai.

1883 metų sukilimas ir ypač baudžiavos panaikinimas pradėjo naują laikotarpį Lietuvos gyvenime. Muravjovas korikas padarė ką galėdamas, kad išdildytų mūsų bajoruose hetkurį politškai nepriklausomo gyvenimo viltį. Pats prarūgęs baudžiavos dvasią, jis pagreitino baudžiavos likvidavimą mūsų krašte, ir Lietuvos ūkininkams skir-

ta didesnės žemės, kaip Rusijoje. Bajorai neteko dalies turėtų privilegijų. Už tai -lietuviškam kaimui buvo patikrintos naujos galimybės kilti ekonomiškai bent ūkininkijos daliai. Paglostydamos ūkininkų viena ranka, Korikas jį nuspaudė antrąją: buvo uždrausta lietuvių spauda, sustiprintas katalikų persekiojimas, iš ūkininkų kilusiai inteligentijai imta taikyti tie patys varžtai, kaip ir bajorams, švietimas buvo paraugtas rusifikacijos dvasia. Koriko pradėta Lietuvoje politika buvo caro valdžios varoma iki pat pirmosios Rusijos 1905 metų revoliucijos.

Naują carinės politikos kryptį iš karto pajuto ir šiaulių gimnazija. Mokytojai iš vietos žmonių greitai tempu pakeisti rusais. Uždrausta ne tik lenkų kalbą mokyti gimnazijoje, bet ir lenkiškai kalbėti viešose vietose. Pačiame gimnazijos moksle, kas tik buvo galima, buvo paraugta rusifikacija. Tik tas mokytojų turėjo šansų daryti karjerą, kas pasireiškė kaip uolus carinės politikos vykdytojas. Dažnas jų neužmiršdavo ir klaidžio būdamas, kad jis moko prieš carą sukilusio krašto vaikus, ir mokinių santykiuose su mokytojais atsirado neperžengiamas slenkstis.

Ilgainiui keliėsi tautinė bei socialinė mokinių sudėtis. Ūkininkų vaikų skaičius didėjo, ir 1883-1887 metais jų buvo per 30%. 1887 metais ministerio Delianavo buvo įsakytą daryti sunkumų, kad mokslių neitų "virejos sūnus" (kucharkin syn), ir tuo pagrindu pradėtos priversti gimnazijos dūrys ūkininkų vaikams ir šiaulių gimnazijoje. Man gimnaziją baigiant, jų buvo 22%. Už tai žymiai padidėjo rusų mokinių skaičius: jų nuosimtis paaugo iki 25. Zydamas taikoma 10% norma buvo stropiai dabojama.

(Bus daugiau)

NAUJENAS SKAITO VISU
SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE VISI ŽINO, KAD NAUJENOS DUODA TEISIN-
GIAUSIAS ŽINIAS IR GE-

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

linki visiems savo klientams, draugams

ROYAL BLUE STORE

A. VALAVICIUS, A. CEPENAS, K. BRENCIUS
4359 S. Campbell Ave. Chicago, Ill. 60632
Tel. BI 7-9475

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
savo rėmėjams, Naujienoms ir visiems
lietuviams linki

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIECIŲ IR
PAŠALPINIO KLUBO VALDYBA
IR NARIAI

CHICAGOS LIETUVIŲ NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ DRAUGISKAS KLUBAS

linki

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų
METŲ NAUJENOMS, VISIEMS NARIAMS
IR DRAUGAMS

LEONAS VASILEVAS — Pirmininkas
VICTORIA CINKA — Nut. rašt.
ROŽE DIDŽGALVIS — Finansų rašt.
ANNA WAICHAKI — Kontrolės rašt.
ANNA CASEY — Išdininke
ANNA CONDUX — Korespondentė

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorial
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinos Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIMĖ
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2814 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3854 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA

1498 EIL A. M.

Lietuvių kalbai kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00

4:30 val. vak. Seštadienis: 6:00

sekmadienis: 8:30 iki 9:30

val. ryto.

Vadovė Aldona Dauris

Telef.: HEMlock 3-2413

7157 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Programos vadovė

Kasdien nuo pirmadienio iki

penktadienio 9 val. vak.

Visos laidos iš WOPA stoties.

Banga 1490 AM.

St. Petersburg, Fla. 8:30 val. p.p.

45 WTIS stoties 1110-AM BANGA

2646 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60628

Telef. 778-5374

NAUJENOS CHICAGO 4 ILL. Thursday, December 20, 1973